

MSB:s syn på Naturvårdsverkets riktlinjer för släckvatten

Lynn Ranåker

Räddningstjänst och skydd av civilbefolkning –
brand och räddning

UTGIVEN AV

MSB
2023



Naturvårdsverket
2024

TILLSYNSVÄGLEDNING



Förorenat
släckvatten från
brandsläckande
verksamhet

MSB 2023

LSO



Naturvårdsverket 2024

Miljö- balken

TILLSYNSVÄGLEDNING



Förorenat
släckvatten från
brandsläckande
verksamhet

**MSB
2023**

**Naturvårdsverket
2024**



**MSB
2023**

**Naturvårdsverket
2024**



Regleringsbrev

Brandrök

Förorenat släckvatten

RISK

EXPONERING för rök eller förorenat släckvatten

= *FARA – nivå av exponering när skadliga effekter uppstår*

= sannolikheten för negativa konsekvenser

= hur troligt det är att ngt skyddsvärt utsätts för fara

= exponeringen av en kemikalie som är skadlig vid en viss nivå

Brandutredning
Polisutredning
Försäkring



komplexitet

Brandrök	Förorenat släckvatten
RISK	
<i>EXPONERING för rök eller förorenat släckvatten</i>	
= <i>FARA – nivå av exponering när skadliga effekter uppstår</i>	
= sannolikheten för negativa konsekvenser	
= hur troligt det är att ngt skyddsvårt utsätts för fara	
= exponeringen av en kemikalie som är skadlig vid en viss nivå	

Brandutredning
Polisutredning
Försäkring



komplexitet

Brandrök	Förorenat släckvatten
RISK	
<i>EXPONERING för rök eller förorenat släckvatten</i>	
<i>FARA – nivå av exponering när skadliga effekter uppstår</i>	
= sannolikheten för negativa konsekvenser	
= hur troligt det är att ngt skyddsvårt utsätts för fara	
= exponeringen av en kemikalie som är skadlig vid en viss nivå	

Riskbedömning och olika förutsättningar

Riskbedömning viktigt men olika förutsättningar i olika roller

- Verksamhetsutövare – räddningstjänst
- Tillsynsmyndighet – miljökontoret
- Vägledande myndighet – Naturvårdsverket

- Verksamhetsutövare – räddningstjänst
- Tillsynsmyndighet – miljökontoret



Vilka är
verksamhetsutövare här?

Rättsfall

Miljörisker med bränder

Fara I: Restprodukter – Farliga (skadliga) ämnen

- tillsatsmedel i släckvattnet
 - exv. PFAS
- Släckmetod
 - Ofullständig förbränning, onödig mängd släckmedel
- Skyddsobjektet
 - det som brinner
 - andra faror – explosiva varor, etc.

Fara II: Skyddsvärdet

- objektet i sig
- omgivande miljö



Fara I: Restprodukter – Farliga (skadliga) ämnen

- tillsatsmedel i släckvattnet
 - exv. PFAS

Insamling och destruktion av PFAS-skumvätska.
Rening av kontaminerad utrustning

- Skyddsobjektet
 - det som brinner
 - andra faror – explosiva varor, etc.

Fara II: Skyddsvärdet

- objektet i sig
- omgivande miljö

M-kurs

Slutsats:

Hög risk för förorening av mark, yt- och grundvatten

→ Behov av riskminskande åtgärder



Varje droppe räknas - Effektiv insatsledning

2 april, 2024, kl 09:06

Tillsammans med svensk räddningstjänst och med stöd av MSB har NUC genomfört projektet Varje droppe räknas. Syftet är att lyfta diskussionen om taktiska förhållningssätt och ge goda exempel på befintliga arbetsmetoder. Målsättningen är att bidra till utvecklingen av effektiva arbetsmetoder och effektiv insatsledning. Projektets resultat presenteras i en serie filmer.

Denna film beskriver när ett antal erfarna brandbefäl diskuterar hur man kan genomföra effektiva släckinsatser med hänsyn till miljön.

Hur tänker er räddningstjänst kring dessa frågor?



YouTube · MSB
Fler än 2,8 tn visningar · för 10 månader sedan

Varje droppe räknas

Nationellt utvecklingscenter har på uppdrag av MSB genomfört projektet "Varje droppe räknas" tillsammans med ett flertal räddningstjänster.

11:41

YouTube · MSB
Fler än 3,8 tn visningar · för 10 månader sedan

Varje droppe räknas - Skärsläckare på bilbränder

Varje droppe räknas - Skärsläckare på bilbränder ; Varje droppe räknas - Brandfilt på bilbränder · 2.7K views ; Varje droppe räknas · 2.8K views.

11

YouTube · MSB
Fler än 2,8 tn visningar · för 9 månader sedan

Varje droppe räknas - Brandfilt på bilbränder

Filmen är en del av projektet: Varje droppe räknas. Varje droppe räknas - Brandfilt på bilbränder. 2.7K views · 9 months ago ...more. MSB. 13.1K.

01

YouTube · MSB
Fler än 1,9 tn visningar · för 7 månader sedan

Varje droppe räknas - Brandfiltar och sprinkler

Räddningstjänsten i Norrhälsinge har tagit fram en enkel metod för att förhindra brandspridning till intilliggande byggnader genom att ...

3:56

Vägledning för tillsyn – förebyggande samverkan

Övergripande samverkan på flera nivåer

- kommunal räddningstjänst och övriga brandsläckande aktörer
- miljö-, teknisk-, plan- och byggnadsförvaltningen, VA-bolag
- regelbunden översyn av släckvattenutredningar
 - miljökontor & VA-huvudman

Samverkansrutiner för stärkt brandsläckande verksamhet – exempel:

- Kunskapsutbyte FÖRE en brand
- Kommunikationsvägar UNDER en brand
- Systematisk uppföljning EFTER en brand

Övergripande samverkan på flera nivåer

- kommunal räddningstjänst och övriga brandsläckande aktörer
- miljö-, teknisk-, plan- och byggnadsförvaltningen, VA-bolag
- regelbunden översyn av släckvattenutredningar
 - miljökontor & VA-huvudman

Testades i ett projekt: Bolmen
Ljungby räddningstjänst

Vägledning för tillsyn – fler rutiner

FÖRE

- kunskap om lokala förutsättningar kopplat till beskrivning av miljörisker
 - Utbildning
 - Riskbedömning av relevanta objekt
- förvaring, märkning och hantering av kemiska produkter
 - Förbud och begränsningar – Reach- och POP:s-förordningen
 - [Tillsyn av produktvalsprincipen med fokus på PFAS \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

UNDER

- bästa möjliga teknik och riskminskande åtgärder vid släckning av brand
- Avfallshantering
 - Uppsamling och omhändertagande → Klassificering → korrekt hantering

Vägledning för tillsyn – fler rutiner

FÖRE

- kunskap om lokala förutsättningar kopplat till beskrivning av miljörisker
 - Utbildning
 - Riskbedömning av relevanta objekt
- förvaring, märkning och hantering av kemiska produkter
 - Förbud och begränsningar – Reach- och POP:s-förordningen
 - [Tillsyn av produktvalsprincipen med fokus på PFAS \(naturvardsverket.se\)](#)

UNDER

- bästa möjliga teknik och riskminskande åtgärder vid släckning av brand
- Avfallshantering
 - Uppsamling och omhändertagande → Klassificering → korrekt hantering

Miljönätverk för räddningstjänsten

Ägs av räddningstjänsten
Myndigheter ger stöd

- Möten – rtj lyfter behov och problem
- Workshop
- Kunskapshöjande föredrag

Vi fortsätter att arbeta ihop

Tillsammans kompletterar vi varandra